

amore homines ad aurum rapiuntur, ut potius ligatis manibus, ac pedibus in horribiles tenebras conjici eligant, quam aurum e manibus rapi, proindeque gravius tormentum subit, dum ab auro depauperatur, quam ille alter dum torius membris constrictis ad formidabilem carcerem traditur.

55. Profecturi filii Israël de Aegypto perierunt ab eis vasa aurea, argentea vellemque plurimam: Dominus autem dedit gratiam coram Aegyptiis, ut commadarent eis, & spoliaverunt Aegyptios: & profecti sunt: Exod. 12. n. 6. D. Chrylostomus in Psal. 135. affirmat hanc spoliationem inter cæteras plagas Aegyptiis immittas fuisse omnium gravissimam, ac durissimam, quod mihi valde grave, ac difficile videretur: Nonne durius & gravius erat illis, quod aquæ verterentur in sanguinem, ita ut non possent Aegyptii bibere aquam fluminis, & inde consequens erat, ut multi præ siti perirent; Nonne gravius erat multitudo muscarum, locustarum, Cyniphum, qui multis moribus

infectis, magnis ulceribus Aegyptios premebant, & omnium atrocissimum, ac durissimum primogenitorum mors. Quomodo ergo sanctus Pater astruit, quod spoliatio Aegyptiis fuit omnium gravissima plaga. Tanto amoris affectu tenebantur Aegyptii ad aurum, & argentum, ut levius, ac suavius esset illis vita privari, omnique illius commoditate, doloribus, ac vulneribus affligi, dilectissimisque primogenitorum pignoribus spoliari, quam auro, & argento depauperari, pluris homines æstimant suas divitias, quam semetipsos, filios ac cætera omnia. Pulchrè dixit de Juda proditore Drogæ Ostiensis lib. 1. de Passione Domini. *Eccè infelix, qualiter excacatus est, maluit se ipsum perdere, quam denarios perire: Denarios templo, se ipsum laqueo addixit.* De his multa in omnibus meis libris in Sibyllario, Verb. *Avaritia*.

Cætera quæ hic scribit Evangelista explicata sunt apud D. Matth. 25. quæst. 7. 8. 9. & 20.

Exod. 12.

Chrylost.

Avarus plus æstimat aurum, quam se ipsum, ac filios suos.

CAPVT XX.

IT factum est: in una dierum docente illo populum in Templo, & Evangelizante, convenerunt principes sacerdotum, & scribæ cum senioribus, 2. Et aiunt dicentes ad illum: Dic nobis, in qua potestate hæc facis? aut quis est qui dedit tibi hæc potestatem? 3. Respondens autem Jesus; dixit ad illos: Interrogabo vos, & ego unum verbum: Respondete mihi. 4. Baptismus Joannis de cælo erat an ex hominibus? 5. At illi cogitabant inter se, dicentes, quia si dixerimus de cælo, dicet, quare ergo non credidistis illi? 6. Si autem dixerimus ex hominibus, plebs univèrsa lapidabit nos: certi sunt enim Joannem Prophetam esse. 7. Et responderunt se nescire unde esset. 8. Et Jesus ait illis, neque ego dico vobis in qua potestate hæc facio. 9. Cœpit autem dicere ad plebem parabolam hæc: Homo plantavit vineam, & locavit eam colonis: & ipse peregrè fuit multis temporibus. 10. Et in tempore misit ad cultores servum, ut de fructu vineæ darent illi. Qui cæsum dimiserunt eum inanem. 11. Et addidit alterum servum mittere; illi autem hunc quoque cædentes, & afficientes contumelia, dimiserunt inanem. 12. Et addidit tertium mittere: qui & illum vulnerantes ejecerunt. 13. Dixit autem Dominus vineæ, quid faciam? mittam filium meum dilectum: forsitan cum hunc viderint, verebuntur. 14. Quem cum vidissent coloni, cogitaverunt intra se, dicentes; Hic est hæres; occidamus illum, ut nostra fiat hæreditas. 15. Et ejectum illum extra vineam occiderunt. Quid ergo faciet illis Dominus vineæ? 16. Veniet, & perdet colonos istos, & dabit vineam aliis. Quo audito dixerunt illi: Absit. 17. Ille autem aspiciens eos, ait: Quid est ergo hoc quod scriptum est: lapidem quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli? 18. Omnis qui cœderit super illum lapidem, conquassabitur; super quem autem ceciderit conquassabitur. 19. Et quærebant principes sacerdotum, & scribæ mittere in eum manus illa hora, & timuerunt populum; cognoverunt enim, quod ad ipsos dixerit similitudinem hæc. 20. Et observantes, miserunt insidiatores qui se ipsos simularent: ut caperent eum in sermone, & traderent illum principatui potestati præsidis. 21. & interrogaverunt eum, dicentes: Magister, scimus quia rectè dicis, & doces: & non accipis personam, sed viam Dei in veritate doces. 22. Dic nobis tributum dare Cæsari an non? 23. Considerans autem dolum illorum, dixit ad eos: Quid me tentatis? 24. Ostendite mihi denarium: Cujus habet imaginem & inscriptionem? Respondentes dixerunt ei, Cæsaris. 25. Et ait illis: Redde ergo quæ sunt Cæsaris, Cæsari; & quæ sunt Dei, Deo: 26. Et non potuerunt verbum ejus reprehendere

reprehendere coram plebe: & mirati in responso ejus, tacuerunt. 27. Accesserunt autem quidam Sadduceorum, qui negant esse resurrectionem, & interrogaverunt eum. 28. dicentes: Magister, Moyses scripsit nobis, si frater alicujus mortuus fuerit habens uxorem, & hic sine liberis fuerit, ut accipiat eam frater ejus uxorem & suscitet semen fratri suo. 29. Septem ergo fratres erant: & primus accepit uxorem, & mortuus est sine filiis. 30. Et sequens accepit illam, & ipse mortuus est sine filio. 31. Et tertius accepit illam. Similiter, & omnes septem, & non reliquerunt semen, & mortui sunt. 32. Novissimè omnium mortua est & mulier. 33. In resurrectione ergo, cujus eorum erit uxor? Siquidem septem habuerunt eam uxorem. 34. Et ait illis Jesus: Filii hujus sæculi nubunt, & traduntur ad nuptias: 35. Illi verò qui digni habebuntur sæculo illo & resurrectione ex mortuis, neque nubent, neque ducent uxores. 36. Neque enim ultra mori poterunt: æquales enim Angelis sunt: & filii sunt Dei, cum sint filii resurrectionis. 37. Quia vero resurgant mortui, & Moyses ostendit, secus rubum sicut dicit: Dominum, Deum Abraham, & Deum Isaac, & Deum Jacob. 38. Deus autem non est mortuorum, sed vivorum: omnes enim vivunt ei. 39. Respondentes autem quidam Scribarum, dixerunt ei: Magister, bene dixisti. 40. Et amplius non audebant eum quicquam interrogare. 41. Dixit autem ad illos: Quomodo dicunt Christum, filium esse David? 42. Et ipse David dicit in libro Psalmorum: Dixit Dominus Domino meo, scde à dextris meis. 43. Donec ponam inimicos tuos, scabellum pedum tuorum: 44. David ergo Dominum illum vocat: & quomodo filius ejus est? 45. Audiente autem omni populo dixit discipulis suis. 46. Attendite à Scribis qui volunt ambulare in stolis, & amant salutationes in foro, & primas cathedras in synagogis, & primos discubitus in conviviis. 47. Qui devorant domos viduarum, simulantes longam orationem: Hi accipient damnationem majorem.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

Primò, Vers. 1. Christus Dominus quærentibus Scribis, quâ auctoritate predicaret, opponit testimonium Joannis Baptistæ, de se testificantis, quod à deo missus sit ad prædicandum: de quo jam dixi supra Matth. 21.
 Secundò, Vers. 9. Proponit parabolam vineæ, in qua coloni, servos domini sui, imò & filium ejus interfecerunt: De quo dixi tom. 4. cap. 43.

Tertiò, Vers. 22. Tentantibus Pharisæis, an liceat tributum dare Cæsari? Respondet Reddite, quæ sunt Cæsaris Cæsari; & quæ sunt dei, deo: de quo egi tom. 4. cap. 45.

Quartò, Vers. 27. Sadducæos negantes resurrectionem, redarguit, illamque eis ex Scriptura probat: de quo vide supra Matthæi 22.

Quintò, Vers. 42. Eis demonstrat se esse verum Messiam, ac verum Deum; eo quod David Psalm. 109. eum vocat dominum: Quod habes explicatum tom. 4. cap. 46.

CAPVT XXI.

RESPICIENS autem, vidit eos qui mittebant munera in gazophylacium divites. 2. Vidit autem & quandam viduam pauperculam nutriendam ara minuta duo. 3. Et dixit verè dico vobis quia vidua hæc pauper, plus quam omnes misit. 4. Nam omnes hi, ex abundantia sibi miserunt in munera Dei; hæc autem ex eo quod deceit illi omnem victum suum quem habuit, misit. 5. Et quibusdam dicentibus de

de templo quod bonis lapidibus, & donis ornatum esset, dixit: 6. Hæc quæ videtis venient dies in quibus non relinquetur lapis super lapidem, qui non destruat. 7. Interrogaverunt autem illum dicentes: Præceptor, quando hæc erunt; & quod signum, cum fieri incipient? 8. Qui dixit: Videte ne seducamini: Multi enim venient in nomine meo dicentes, quia ego sum, & tempus appropinquavit: Nolite ergo ire post eos. 9. Cum autem audieritis prælia, & seditiones, nolite terreri: oportet primum hæc fieri, sed nondum statim finis. 10. Tunc dicebat illis; Surget gens contra gentem, & regnum adversus regnum. 11. Et terremotus magni erunt. 12. Sed ante hæc omnia injicient vobis manus suas: & persequentur tradentes in synagogas, & custodias, trahentes ad reges, & præfides propter nomen meum. 13. Continget autem vobis in testimonium. 14. Ponite ergo in cordibus vestris non præmeditari quemadmodum respondeatis. 15. Ego enim dabo vobis os & sapientiam: cui non poterunt resistere, & contradicere omnes adversarii vestri. 16. Trademini autem a parentibus, & fratribus, & cognatis, & amicis, & morte afficient ex vobis. 17. Et eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum: 18. Et capillus de capite vestro non peribit. 19. In patientia vestra possidebitis animas vestras. 20. Cum autem videritis circumdari ab exercitū Hierusalem tunc scitote, quia appropinquavit desolatio ejus. 21. Tunc qui in Judæa sunt, fugiant ad montes, & qui in medio ejus, discedant: & qui in regionibus, non intrent in eam. 22. Quia dies ultionis hi sunt, ut impleantur omnia quæ scripta sunt. 23. Væ autem prægnantibus & nutrentibus in illis diebus: erit enim pressura magna super terram, & ira populo huic. 24. Et cadent in ote gladii: & captivi ducentur in omnes gentes. Et Hierusalem calcabitur a gentibus: donec impleantur tempora nationum. 25. Et erunt signa in sole & luna & stellis: & in terris pressura gentium præ confusione sonitus maris & fluctuum. 26. Arefcentibus hominibus præ timore, & expectatione, quæ supervenient universo orbi: nam virtutes colorum movebuntur: Et tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate magna & majestate. 28. His autem fieri incipientibus respicite, & levate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra. 29. Et dixit illis similitudinem. Videte ficulneam & omnes arbores. 30. Cum producant jam ex se fructum, scitis quoniam prope est aestas. 31. Ita & vos cum videritis hæc fieri scitote, quoniam prope est regnum Dei. 32. Amen dico vobis, quia non præteribit generatio hæc, donec omnia fiant. 33. Cælum & terra transibunt: verba autem mea non transibunt. 34. Attendite autem vobis, ne forte graventur corda vestra in crapula, & ebrietate, & curis hujus vitæ & superveniat in vos repentina dies illa. 35. Tanquam laquens enim superveniet in omnes, qui sedent super faciem omnis terræ: 36. Vigilate itaque in omni tempore orantes, ut digni habeamini fugere ista omnia quæ futura sunt, & stare ante filium hominis. 37. Erat autem diebus docens in templo: noctibus verò exiens, morabatur in monte, qui vocatur Oliveti. 38. Et omnis populus manebat ad eum in templo audire eum.

ARGUMENTUM cum Remissionibus.

Primò, Vers. 1. Affirmat Christus viduam dantem duo minuta, plus ceteris dedisse; quod expensum est supra Mat. 12.
Secundò, Vers. 9. Prædixit suis, quod audituri sunt prælia, seditiones, & terremotus; de quo dixi tomo 4. capite 47. & hic etiam dicam.
Tertiò, Vers. 20. Dat quædam signa præ-

via excidio tam Urbis Jerosolymæ, quam totius orbis: Explanatur tom. 4. cap. 47.

Quartò, Vers. 25. Proponit quædam horribilia signa in sole, Luna, & stellis ante diem judicii: explanatur tom. 4. cap. 50.

Quintò, Vers. 34. Omnes adhortatur, ut vigilent in orationibus, ut se componant sicut parati ad diem judicii; de quibus partim tom. 4. cap. 49. partim supra Mat. 24.

Prælia.

Prælia audienda.

QUÆSTIO I.

Quare Christus D. prædixit prælia & seditiones futuras?

I. Textus.

At Christus D. in præsentis num. 9. Cum audieritis prælia, & seditiones, nolite terreri: quod explicavi tom. 4. n. 48. Nunc verò adde; & primò inquirimus, cur hæc bella & seditiones futuras prædixit suis discipulis; & valde celebris est. D. Greg. in hac materia, Homil. 35. in Evang. ubi sic ait: Perituri mundi præcurrentia mala denuntiat Dominus, ut eo minus perturbentur venientia, quo fuerint præcæta: minus enim jacula feriunt, quæ prævidemur. Unde dicit: Cum audieritis prælia, &c. Bella ad hostes pertinent, seditiones ad civis; ut ergo nos inducet interitum, exteriusque turbari aliud nos fateatur ab hostibus aliud a fratribus perpeti. Preme verba sancti Doctoris: O, ergo nos inducet interitum exterius, quæ turbari. Nam justus non solum exterius, sed etiam interius multas tribulationes patitur excitante, ac commovente Satana. Unde ait Paulus 2. Corinth. 12. num. 7. Datus est mihi stimulus carnis meæ Angelus Satana, qui me colaphizat: Ad nostram Quæstionem: Minus jacula feriunt, quæ prævidemur: Mittens Deus legatum Moysen ad Pharaonem semel & iterum ait ei: Ego durabo cor Pharaonis, ut non dimittat populum: Exod. 4. num. 21. & cap. 7. n. 3. Moyses multum recusabat illud negotium ergo videbatur, quod vix faciles & planæ essent ei proponendæ, & non difficultates ex corde regis obdurato, Tamen ei declarat Deus: Indurabo cor Pharaonis: Ut cum cor Regis obstinatum, ac tam vehementer obduratum reperisset, ne quid novum, ac inopinatum reputaret, sed jam multò antea præsciret.

d. Gregor.

Sancti multas persecutiones patiuntur exterius, & interius. 2. Cor. 12.

Exod. 4. Exod. 7. Quæ prævidentur minus molesta, & acerba sunt.

Dominus imperans, labores assignet etiam gloriam & coronam.

Apoc. 11.

Secundo, si Dominus prædicit suis discipulis bella, seditiones, terrores, carceres, & opprobria, quæ passuri sunt: etiam dicit eis magnum præmium, quod eis est præparatum, ac dispositum. Capillus de capite vestro non peribit, in patientia vestra possidebitis animas vestras: infra: num. 28. Magnificus & excellens Dominus qui si suis prædicat labores, & persecutiones etiam prædicat eis præmium, honores & coronam. Denuntiat Angelus admirabilem triumphum Eliæ, & Henoch & similis non inventum in tota scriptura, quomodo corpore & anima communem resurrectionem, videntibus cunctis in nube assumuntur in cælum. Ascenderunt in cælum in nube, & viderunt illos inimici eorum: Apoc. 11. num. 12. Si de eis tam magnifica, & sublimis gloria denuntiat, etiam de eis declarata fuit durissima ac acerbissima mors mortis, & exquisitis tormentis, magnis, & inauditis opprobriis: Vincet illos, & occidit, & corpora eorum iacebunt in plateis: Ibid. n. 8. non in platea, sed in plateis, quia sacra cadaverum per eas funibus ad majorem ignominiam raptabuntur, & ubi tam ignominiosa mors exprimitur, etiam honorificus trophæus Sylvæira in Evang. Tom. VI.

apponitur. D. Thom. ibi: Hoc erit, quia nobilitas: D. Thom. vii. eos Dominus hoc privilegio, ut ante alios resurgant, propter prærogativam gratia & meritum in speciali testimonio in vita, & doctrina, martyrio, sub tempore tam acerba persecutionis: Expende illud: In speciali testimonio, & martyrio.

Tertio, Alb. Magn. ad confidentiam exhortatur; Quod sic explico: Qui habet potestatem, & scientiam, ut prævideat futuras persecutiones quod solus est Dei. Isaia, 41. num. 23. Annunciate, quæ ventura sunt in futurum, & sciemus, quia dii estis vos: Qui ergo habet potestatem, ut præcognoscat futura, habet etiam potestatem ut vos custodiat, & tueatur in omni labore, & pressura. De Van. interleones loquens D. Chrysolost. hom. 25. in Gen. præclare dicit: Daniel cum a leonibus circumdaretur, quasi ab hominibus stiparetur, sic inrepidi vivebat. Quandoquidem justus fiducia ferarum naturam frænabat, nec sinebat, ut facerent ea quæ facere solent: Expende verbum, Justus fiducia ferarum naturam frænabat fiducia in Deum omnia adversa frænabat, ligat, ac comprimit, ne malum inferat. Ait Isaia 32. num. 8. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis, in tabernaculis fiducia, & in requie opulenta. Nota verbum, in tabernaculis fiducia: Sapienter M. Didacus de Bæza tom. 1. de Christo figurato lib. 4. c. 3. §. 48. locum expendens advertit. Ad quid inserviunt tabernacula in loco munitissimo militibus, nisi ut eos custodiant, & tueantur ab omni adversitate, ac malo, sic fiducia in Deum est fortissimum tabernaculum ut nos ab omni ingruente calamitate custodiat, ac patrocinetur. Sicut tutus, & securus veraretur potens imperator in suo tabernaculo, sic justus in mediis periculis Dei confidentia stabilitus, tutus, & securus est à quacumque adversitate.

alb. Maga. Isai 41.

Fiducia in Deum omnes ferat, ac contrarietas superat. D. Chrysol.

Isai 32.

Bæza. Fiducia in Deum nos facit insuperabiles.

Matth. 8.

Animus cum fiducia in Deum omnia superat, nil times.

D. Basil. 3. ait: Vult Dominus fidei vim rebus conditis esse valentorem, & ad fidei præsentiam, omnem ab anima desperationem eliminari: Fidei vis, ac fortitudo omnes creaturas superat & nil ab illis metuit.